

צוות שטחים פתוחים

מתווה שמירה על השטחים הפתוחים

צילום: רן
פרץ

חברי הצוות: מישל חכים, יפתח מזר, אבישי כספי, שקד שלום, עידן שפירא, לירון שפירא

מועצה אזורית

מקידו

ארחב ביוספרי

מועצה אזורית מגידו הנה המרחב הביוספרי מוכרז היחידי בישראל. שטח המועצה ישמר כ"ריאה ירוקה" במרחב הבנוי של ישראל, השטחים הפתוחים (שמורות, יערות שטחים חקלאיים ושטחי מרעה) יישמרו בהיקף שלא יפחת מהמצב הנוכחי. ההגנה הסטטוטורית על השטחים הפתוחים תורחב, יישמרו ויתווספו מסדרונות אקולוגיים כולל הקישוריות אל השטחים השכנים למועצה. השטחים הפתוחים ינוהלו ע"פ עקרונות המרחב הביוספרי באופן שישמר וישפר את תפקודי המערכת האקולוגית לתועלת הסביבה והאדם, לנו ולדורות הבאים.

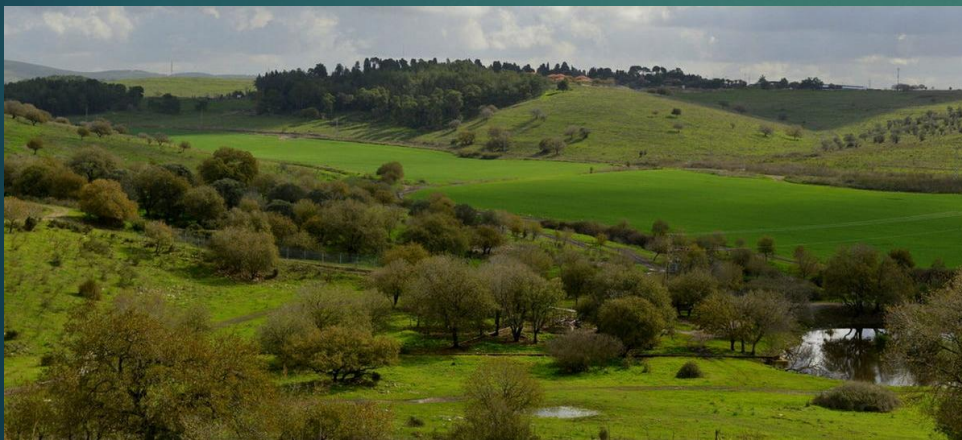
מרחב ביוספרי הנו מודל של "קיימות" המקיף את כל תחומי החיים:
חינוך, חקלאות, כלכלה, סביבה, קבלת החלטות, שקיפות ציבורית ועוד...

האסטרטגיה של המועצה עוגנה בשלושה אופנים:

○ הגנה מרבית לאזורי הליבה במסלול של הכרזתן כשמורות טבע

○ חוק עזר לשיתוף ציבור

○ תכנית אב כוללנית סטטוטורית

מטרות

- פיתוח, הרחבה וארגון היחידה הסביבתית של המועצה
- שמירה על היקף השטח הפתוח
- המשך הכרזת אזורי הליבה כשמורות טבע
- הרחבת השמורה המוכרזת בתות תנינים
- עיגון המסדרונות האקולוגיים בתוכנית הביוספרית
- המשך ועיבוי פעולת הצוות המתאם של המרחב הביוספרי
- שיפור השמירה והניהול השטח הפתוח
- בחינת הגנות נוספות להגנות על שטחי עמק השלום
- מניעה וצמצום נזקי שריפות בשטחים הפתוחים, כולל ולרבות יערות קק"ל

יעדים לביצוע | יחידה סביבתית

היחידה הסביבתית תעסוק בכל נושאי הסביבה הנוגעים לשטחים הפתוחים: ניהול, שמירה, פיקוח, ניקיון, חינוך, מאבקים ציבוריים, קידום הגנה, שמירה על תכנית האב הכוללנית וכיו"ב. ליחידה הסביבתית יהיה כוח אדם המאפשר לעמוד במשימות היחידה: מנהל.ת, אחראי.ת חינוך, פקחים בעלי הסמכות סביבתיות, סמכויות אכיפה וציוד מתאים. על מנת לייצר מכפילי כוח, היחידה תפעל בשיתוף פעולה עם כל גורמי הסביבה, האכיפה והביטחון הפועלים בשטח.

יעדים לביצוע | פיקוח בשטחים הפתוחים

פיקוח שוטף

- הפיקוח הוא אבן בסיס לשמירת השטחים הפתוחים
- ליחידה הסביבתית יהיו לכל הפחות שני פקחי סביבה עם הכשרה ויכולות אכיפה מתאימים
- שיתוף הפעולה בין כל הגורמים בשטח הוא המפתח להצלחה - יש לחזק את מערך שיתוף פעולה עם כלל גורמי השטח ובהם מח' הביטחון, קק"ל, רט"ג, צה"ל, מג"ב, חקלאים, רשויות ניקוז ונחלים ועוד...

- יש לבחון הקמת יחידה סביבתית משותפת לרשויות שכנות

פיקוח תשתיות

- כל ביצוע של תשתית בשטחים הפתוחים מחייבת ליווי צמוד של מחלקת הסביבה של המועצה, משלב התכנון ועד לשלב סיום העבודות
- את שלב התכנון ילוו מנהל.ת היחידה הסביבתית ומהנדס.ת המועצה
- את העבודה בשטח ילוו פקחי היחידה הסביבתית
- כל פרויקט ביצוע תשתיות יכלול מרכיב של שיקום אקולוגי מלא והחזרת המצב לקדמותו

יעדים לביצוע | ניקיון השטחים הפתוחים

- שמירה על ניקיון השטחים הפתוחים חשובה הן לסביבה האקולוגית והן לרווחת התושבים והמבקרים במרחב
- לצורך שמירה על הניקיון בשטחים הפתוחים יש להקצות משאבים כספיים, כולל איגום משאבים עם קק"ל, חקלאים, רט"ג, רשויות ניקוז ונחלים, מג"ב וצה"ל
- יופעלו תוכניות לגיוס והפעלת מתנדבים, הסברה למטיילים בסופי שבוע וחגים וכיו"ב
- ליחידה הסביבתית יהיו סמכויות ותקציבים לנושא זה

יעדים לביצוע | פעילות ציבורית

כללי

- הציבור הוא גורם חשוב ביותר בנושא שמירת השטחים הפתוחים
- יש לערוך תוכניות לקהילות המועצה בנושאי סביבה וקיימות
- תוכניות אלו יכולות לכלול בין היתר השתלמויות, סיורים, לימוד והפריה הדדית בין הישובים, ימי עיון, הרצאות, פעילות התנדבותי לניקיון ועוד

מאבקים סביבתיים

- השטחים הפתוחים והצביון של מועצה אזורית מגידו קיימים בזכות מאבקים סביבתיים נגד יוזמות פיתוח
- אלו כוללות פרויקטים כגון אס"פ עין השופט, העיר עירון, שכונות עמק השלום, כביש 6, טורבינות הרוח, אתר חגית, קווי מתח עליון ועוד
- מאבקים סביבתיים הנם אחד הנושאים המרכזיים בהם עוסק מנהלת היחידה הסביבתית
- על המועצה להמשיך להוביל ולהשתתף במאבקים ציבוריים לשמירת השטחים הפתוחים, כולל הקצאת משאבים

יעדים לביצוע | חקלאות וחקלאים

○ שטחים אלו מהווים חייץ ומסדרונות אקולוגיים בתוכנית המרחב הביוספרי ובתוכנית הכוללנית

○ יש לחזק את שיתופי הפעולה עם החקלאים, לשמירה על מסדרונות

אקולוגיים, צמצום גידור חוסם, צמצום ומניעת שריפות, מניעת צייד בלתי חוקי וכיו"ב

○ יש לעודד שימוש בחקלאות מקיימת: עיבוד משמר קרקע, הפחתת ריסוסים וכיו"ב

יעדים לביצוע | שיתוף פעולה עם בעלי עניין

□ קרן קיימת לישראל

- לקדם אמנה בין המועצה וקק"ל (בדומה לאמנת המועצה עם רט"ג)
- לגבש עם קק"ל אסטרטגיה רב שנתית להתמרת יערות האורן בחורש ים תיכוני טבעי
- לבחון מיידית ביחד עם קק"ל פעולות כנגד התפשטות שריפות

□ רשות הטבע והגנים

להמשיך ולהעמיק את שיתוף הפעולה עם רט"ג כגוף מרכזי העוסק בשמירה, ניהול ואכיפה בשטחים הפתוחים

□ רשויות ניקוז ונחלים

באחריות היחידה הסביבתית להמשיך ולהעמיק את שיתופי הפעולה עם רשויות הניקוז והנחלים קישון וכרמל

□ רשויות מוניציפליות ויחידות סביבתיות שכנות

על היחידה הסביבתית ליזום ולחזק שיתופי פעולה אסטרטגיים ומעשיים עם רשויות ויחידות סביבתיות שכנות

□ בחינת הקמה של יחידה סביבתית משותפת

תודה